

POLITIKEN

Fredag

2. oktober 2020

Årgang 137, Nr. 2

Pris 40,00

Kundecenter

Politiken 70 15 01 01

2. udgave

www.politiken.dk

En strøm af sexismeberejnelser starter opgør på hospitalerne

900 medicinstuderende og læger har skrevet under på en indsamling mod sexisme. Fagforeninger indrømmer svigt og vil samarbejde om en ny kultur i sundhedsvæsenet.

SEXISME

LISA SEIDELIN

Dagens travle program skulle til at starte, da Axelina Roneklindt spurgte en læge, hun skulle følge rundt i løbet af dagen, hvad deres opgaver bød på. Roneklindt var 22 år, medicinstuderende og i praktik på en kirurgisk afdeling i hovedstadsområdet.

Lægen vendte sig mod hende og begyndte at knappe sine bukser op.

»Nu skal jeg vise dig, hvad vi skal laves, sagde han.

Det er blot en af utallige gange, hvor den i dag 33-årige Axelina Roneklindt har oplevet, at sexisme har optrådt i hverdagen. Oplevelserne fik betydning for hendes karriere.

»Jeg fandt ud af, at jeg ikke skulle være kirurg i det speciale, hvor jeg har oplevet mest sexisme, blandt andet fordi jeg ikke føler mig hjemme i den omgangstone«, siger Axelina Roneklindt, som i dag er gynækolog på Hvidovre Hospital.

»Alle, jeg kender i faget, har oplevet lignende. Det, der har gjort ondt for mig, er, at jeg endte med at blive formindsket til et seksuelt væsen og ikke et helt væsen.«

Axelina Roneklindts navn står på en underskriftindsamling imod sexisme i lægeverdenen, som begyndte i sidste uge og nu har 900 underskrifter.

Politiken har talt med en række andre kvinder, der har skrevet under. De beretter blandt andet om at blive delt op i kategorierne 'fuckable' og 'unfuckable' af en mandlig kollega. Kvinderne i førstnævnte kategori fik kram og berøringer i løbet af arbejdsdagen.

Af hensyn til deres videre karriere er de ikke trykke ved at stå frem med navn. Politiken er bekendt med deres identiteter.

Underskriftindsamlingen er startet af organisationen Uden Tavshedspligt, og den kommer, efter at tv-vært Sofie Linde for godt en måned siden med et opråb satte fornyet fokus på sexisme i den offentlige debat. 1.600 kvinder i mediebranchen skrev under på et støttebrev til Linde, og i sidste uge kom en række beretninger om voldtægter og nedværdigende kommentarer i det politiske Danmark. Nu har opråbet ramt sundhedsvæsenet. Fælles for de kvinder, Politiken har talt

VIDNESBYRD. Gynækolog Axelina Roneklindt har haft utallige oplevelser med sexisme i lægeverdenen. Foto: Peter Hove Olesen

med, er, at de alle har følt, at det var svært at gennemskue, hvor der var hjælp at hente, eller at de ikke turde til ledelsen af frygt for at ødelægge deres karriere.

Afdelingens leder er oftest en overlæge. I overlægernes egen forening er der nu en erkendelse af, at der er problemer, og at

deciderede fyringer i sidste ende kan blive udgangen på dem, fortæller Lisbeth Lintz, der er formand for Overlægeföreningen:

»Der er afdelinger, hvor den overordnede kultur er god, men hvor enkelte individer opfører sig uanstændigt.«

Hun siger, at det er nødvendigt at italesætte problemer med enkelte personer og tage snakken direkte med ledelsen og tillidsrepræsentanter eller fagforeninger.

»Hvis personen ikke makker ret, vil de få en påtale, og i grove tilfælde kommer fyringer på tale. Men jeg har da en klar forventning om, at hvis man bliver gjort opmærksom på, at man har en krænkende adfærd, så stopper man med det samme. Det er vigtigt, at vi som ledere melder klart ud, at sexisme og magtmisbrug er helt uacceptabelt.«

Sexismens omfang blev betvivlet

Det er ikke første gang, at Uden Tavshedspligt prøver at sætte gang i debatten om sexisme i sundhedsvæsenet.

I 2017 samlede de historier ind fra deres kollegaer om sexisme for at dokumentere problemet, men fagforeningen Yngre Læger mente dengang ikke, at der var tilstrækkelig evidens for, at det var et udbredt problem.

Camilla Rathcke, som i 2017 var formand for Yngre Læger, ærgrer sig i dag over, at foreningens melding fra 2017 opfattes som skepsis over for problemet. Hun er nu formand for Lægeföreningen.

»Sexisme hverken kan eller skal tolereres. Det sagde jeg dengang, og det siger jeg nu. Vi havde dengang ikke hørt meget om sexisme fra medlemmerne. Vi ville – og vil stadig – meget gerne høre om sager, men fordi vi ikke havde viden om omfanget, efterspurgte jeg en arbejdsmiljøundersøgelse«, siger hun:

»Vi har en udfordring med, at mange rammes af skyld og skam, når de bliver udsat for sexisme, og det kan være en barriere for at komme til en fagforening. Vi har en opgave med at formidle, at vi meget gerne vil høre om de her sager.«

Danske Regioner, der er arbejdsgivere for regionerne, hospitalerne hører under, vidste godt, at der var et problem:

»Alligevel må man sige, at omfanget er større, end mange af os havde indset, og der er noget, der tyder på, at vi simpelthen ikke gør nok. Der er problemer hos os, så vi har brug for at få kigget på, om ledelserne er klædt ordentligt på til at skabe en kultur, hvor der er rum for, at oplevelser med sexisme bliver lyttet til og talt om«, siger Anders Kühnau (S), formand for regionernes Løn- og Praksisudvalg.

I fagforeningerne Dansk Sygeplejeråd og FOA, der repræsenterer portører og sosu-assistenten, må man også konstatere, at man ikke har været gode nok til at håndtere sager om sexisme. Det samme gælder for Danmarks Lægesekretærer, fortæller formand Nathali Schaap Degn:

»Hvorfor har vi ikke set det her? Vi har ikke tænkt, at vi skulle gøre noget ved det område før nu, og det er da dybt beklageligt, hvis der er nogen, der føler, at vi fuldstændigt har overset dem.«

lisa.seidelin@pol.dk

Seks kvinder deler oplevelser med ... 1. sektion side 8

POLITIKEN MENER

Stik imod hensigten

Udsatte elever kan ikke vente på flere forsøg.

Der er mindst 5.000 presserende grunde til at gøre skolen bedre. Det er det antal elever, der hvert år dumper folkeskolens afgangsprøve i dansk eller matematik.

Det afgørende er, at de mister adgangsbilletten til at komme videre i uddannelsessystemet. For hver elev er det et nederlag og har den dystre konsekvens, at de ikke kan komme ind på en ungdomsuddannelse. Det viser en analyse fra Dansk Industri. Tallene viser, at skiftende regeringers forsøg på at gøre folkeskolen bedre har spillet fallit for de mest sårbare elever.

Dumpeprocenten siger ikke så lidt om de seneste års uddannelsespolitik. Et flertal i Folketinget har lavet afgangsprøven om til en eksamen og har stillet krav om, at fagene dansk og matematik skal bestås, før elever kan komme fra skole til ungdomsuddannelse.

Så meget desto mere uheldigt er det, at det syv år efter skolereformens vedtagelse stadig er 5.000 elever, eller hvad der svarer til ni procent af alle elever, der tager folkeskolens afgangsprøve, som dumper i dansk eller matematik. Det var præcis det modsatte, der var intentionen, og de tabte elever var vigtigste argument for de lange skoledage og skolereformen.

EFTERSOM STATEN har spillet fallit mht. at få flere elever godt fra skole til uddannelse, er det oplagt at rette håbet mod landets kommuner.

Men også her er det meget ujævnt, hvad kommunerne evner, og hvilket elevgrundlag de har at arbejde med. DI's undersøgelse viser, at der er store forskelle på dumpeprocent fra kommune til kommune. I nogle kommuner er det op mod hver femte elev, der dumper, mens andre kommuner får stort set alle igennem.

På den dystre baggrund giver det god mening, at Dansk Industri i anledning af analysen foreslår, at nogle af de ekstra penge, der foreslås afsat til området i finansloven, gives direkte til skoler, hvor mere end 10 procent ikke består afgangsprøven. Pengene kan bruges til det, som skolerne ved virker. For eksempel at lade ekstra voksne knyttes tæt til de fagligt svage elever, så de kan få bedre og klarere tilbagemeldinger på deres arbejde.

Styrken ved forslaget er, at penge uddelles direkte til skolerne i til-lid til, at de kan finde den bedste løsning tæt på eleverne.

Mens vi venter på, at stat og kommune evner at løfte skolerne, må der andre midler til. Eleverne har ikke tid til at vente. *fugl*

FAMILIESAGA OM
KÆRLIGHED, OVERLEVELSE
OG TILGIVELSE
Baseret på virkelige hændelser.

ARMANDO LUCAS FORREA
Datterens fortælling

POLITIKENS FORLAG

POLITIKEN PRÆSENTERER
WORLD PRESS PHOTO
UDSTILLING 2020

25. SEP - 18. OKT
POLITIKENS HUS
Læs mere, og køb billet på
politikenbillet.dk/wpp2020

Vi følger alle sundhedsmyndighedernes retningslinjer i henhold til Covid-19.

© Fabio Bucciarelli

Nationalmuseet
Museumsbutikken

Storslåede kongeriger og eksotiske havmonstre

Carta Marina. Gå på opdagelse i unikt puslespil med middelalderligt landkort af et samlet Skandinavien.

1000 brikker · 149 kr.

museumsbutikken.dk

Nationalmuseet

KRØN BORG

Seks kvinder deler oplevelser med sexismen i lægeverdenen

LISA SEIDELIN

Læge: Så begyndte han at knappe bukserne op

33-årige Axeline Roneklindt håber meget på, at hendes underskrift er med til, at det bliver lettere at sige fra.

Jeg har oplevet sexismen de fleste steder i min karriere, men allermest da jeg var studerende og i praktik på en kirurgisk afdeling. Det var så meget en del af hverdagen, at der faldt sjofle kommentarer.

Der er to episoder, hvor jeg blev voldsomt overrasket. Den ene episode skete på mit første praktikophold, hvor jeg var 22 år.

Om morgenen har vi det, man kalder en morgenkonference, på afdelingen, og alle skal fordeles på de forskellige poster. Efter morgenkonferencen er slut, står vi ved elevatorerne og skal ud på dagens opgaver - 15 læger og mig som studerende. En af de ældre overlæger spørger, hvad jeg skal lave i løbet af dagen. Jeg kan ikke huske det, men så siger han: »Det var

da ellers ærgerligt, for jeg havde da gode planer for, hvad vi to skulle lave på mit kontor i dag».

I dag ville jeg ønske, jeg havde sagt, at det ikke var i orden, men dengang prøvede jeg bare at tænke på en kæk kommentar. Jeg blev overrumplet og flov og endte bare med at sige nej tak. Da jeg gik hjem fra arbejde, tænkte jeg over, om det var noget, jeg havde gjort, eller om jeg havde lagt op til noget? Skulle jeg holde op med at gå med makeup?

På en anden kirurgisk afdeling skal jeg følges med en yngre læge hele dagen. Jeg spørger, hvad vi skal lave den dag, og han svarer ved at begynde at knappe sine bukser op og sige: »Nu skal jeg vise dig, hvad vi skal lave«. Det kvikkest, jeg formår at sige, er, at så finder jeg en anden at følges med.

Jeg har været bange for at sige fra, for jeg vil ikke være den der sure feminist, der ikke kan tage en joke, og så stor er branchen jo heller ikke. Hvis jeg klagede for meget, ville det blive omskrevet til, at jeg har samarbejdsvanskeligheder. Den

EFTERTANKE. Axeline Roneklindt ville i dag ønske, at hun havde sagt fra, da hun blev behandlet sexistisk som studerende. Foto: Peter Hove Olesen

slags bliver ikke set som en stor ting, og det er ikke noget, kollegerne reagerer på.

Alle, jeg kender i faget, har oplevet lignende. På nogle afdelinger er det mere reglen end undtagelsen. Det, der har gjort ondt for mig, er, at jeg endte med at blive formidsket til et seksuelt væsen og ikke et helt væsen.

Efterhånden har jeg fundet ud af, at jeg ikke skulle være kirurg i det speciale, hvor jeg har oplevet mest sexismen, blandt andet fordi jeg ikke føler mig hjemme i den omgangstone. Jeg håber virkelig, at underskriftindsamlingen kommer til at gøre en forskel, og hvis der bare er én kollega, der kan hjælpe og sige fra i den slags situationer, så er der en del vundet ved det.

indland@pol.dk

Studerende: Patienter onanerer, når jeg er der

24-årige Helena Udsen er medicinstuderende og ønsker fokus på sexismen i patientrelationen.

Mine oplevelser med sexismen har været mest i patientrelationer. Sådanne oplevelser er udbredt blandt mine medstudenter på medicinstudiet, men også hos sosu-medarbejdere og sygeplejersker, der i særdeleshed har meget tæt patientkontakt.

Jeg har et job som nattevagt på et hospital, hvor jeg ofte er fast vagt hos patienter. At være fast vagt hos nogen betyder, at man ikke må forlade rummet, da det typisk er patienter, der kan blive meget dårlige eller ikke må forlade deres seng på grund af nylige operationer.

Her har jeg flere gange oplevet patienter, der onanerer, mens jeg er i lokalet. Men jeg har en omsorgspligt over for patienten, der betyder, at jeg ikke bare kan gå, selv når en patient onanerer. Der er

mange, der har været konfuse, men der har også været situationer, hvor jeg har været helt sikker på, at de vidste, hvad de gjorde. Jeg har ofte sagt stop 3-4 gange, før de stopper, og været nødt til at hæve min stemme. Det er en vildt ubehagelig og grænseoverskridende situation.

Det er blandt andet sket i afmagtsituationer, hvor patienten ikke ønsker at respektere mine vurderinger af, hvad der bliver set eller ikke skulle foregå. Så det handler om at demonstrere manglende respekt, og så kan man i det mindste overskride mine grænser. Jeg ved ikke, om det ville ske for en mand, men jeg oplevede det klart som en handling rettet mod mit køn.

Jeg oplever dels sådan en vrede over at blive udsat for det som ung kvinde i tyverne, der er der for at passe på andre mennesker, men også en uvished om, om det, jeg nu gjorde, var rigtigt. Når jeg har tænkt på det efterfølgende, så ja, jeg har et ansvar for at være der for patienterne, men hvor går grænsen for at være der for dem og stå op for mig selv?

STOP. Helena Udsen har ofte sagt stop flere gange, hvor en patient alligevel er fortsat med at onanere foran hende.

Foto: Peter Hove Olesen

Var det okay, at jeg hævdede stemmen over for dem? Hvor er grænsen for, hvornår jeg skulle være gået ud af lokalet?

Jeg er alene i et rum med patienten, hvor det kun er mig, der har set, hvad der er sket.

Det præger mig meget, at jeg ikke har stået i patientrelationen så mange gange før.

Jeg har ikke vidst, hvor forkert det var. Jeg mødte en stor genkendelse og forståelse blandt mine medstudenter, som jeg har fortalt om episoderne til. Jeg har slet ikke overvejet, at man kunne sige det et andet sted.

Og det er jo egentligt for dårligt, at jeg ikke har vidst, om der var et sted, hvor man kunne fortælle det.

indland@pol.dk

Beretning: Læge delte sygeplejersker op i, om de var 'fuckable'

Nedladende kommentarer, øgenavne og chikane. Fire kvindelige læger, der alle har skrevet under på underskriftindsamlingen, fortæller om deres egne erfaringer med sexismen.

Nyuddannet læge, 27 år

Jeg oplevede dagligt meget ubehagelige kommentarer og ubehagelig opførsel, da jeg var i klinikpraktik. Strukturen er sådan, at medicinstuderende går med læger og ser deres patienter.

Den unge mandlige læge, vi gik oftest med, kaldte de ældre kvindelige læger for tøser. Jeg blev tit spurgt, om jeg ville med ud og holde den, når mændene skulle på toilettet.

Der var en episode, hvor nogle sygeplejersker snakkede om, at en af de andre var gået på barsel, hvortil en af kvinderne sagde »hold da op, hvordan har hun haft tid til det?».

En ældre mandlig læge sagde: »Piger, det tager ikke særlig lang tid at lave et barn. Jeg kan sagtens vise jer det på to minutter ude på toilettet - I skal bare sige til«, og vendte sig mod mig.

Jeg var tavs og i chok.

Der var en yngre mandlig læge på praktikstedet, der havde et rygte på studiet.

Hver gang han skulle have handsker på, sagde han »tøser, kan I ikke give mig gummi på?«, og så kiggede han rundt, og alle sygeplejerskerne grinede, fordi de er vant til det.

Den samme læge krammede og rørte meget ved de unge sygeplejersker, og dem, han ikke krammede, var dem, der var 'unfuckable', som han kaldte det. Han delte kvinderne på stedet op i de to kategorier 'fuckable' og 'unfuckable'.

Han forklarede mig og mine to mandlige medpraktikanter, at han ikke gad røre ved dem, der var 'unfuckable'.

Det var så drønende. Jeg havde lyst til at gå til den ledende overlæge og fortælle, hvor utrygt et miljø det var. Men det føltes, som om de to valgmuligheder var, at man enten fortæller, hvor foruroligende og sexistisk arbejdspladsen er, eller også kan man tie stille og være en del af holdet.

Desuden skal klinikpraktikken godkendes af ledelsen, og jeg var bange for, at det ville påvirke min evaluering, hvis jeg klagede.

Jeg beskrev det i min evaluering af praktikopholdet til universitetet, og jeg hørte ingenting før et år efter, hvor der kom en mail om, at »alle generelt set var tilfredse med praktikforløbene«.

Jeg starter på mit turnusforløb på et hospital til november, og jeg er skrækslagen for, at det bliver på samme måde.

Fagforeningerne og regionerne er simpelthen nødt til at komme på banen, få

sat nogle undersøgelser i gang og gøre det nemmere at få hjælp til det her.

Læge på kræftafdeling, 34 år

Jeg har oplevet alt fra kommentarer af seksuel karakter til mere strukturel sexismen på arbejdspladsen. Som studerende var jeg i praktik, og det kan være udfordrende som yngre kvinde.

Jeg går rundt med en læge en dag, hvor vi bliver stoppet af en overlæge, som kalder lægen hen. Da den læge, jeg skal følges med, kommer tilbage, spørger jeg, hvad det drejede sig om. Så siger han til mig, at overlægen lige havde forslået, at vi kunne have en trekant. Det var enormt ydmygende.

Som relativt nyuddannet læge var jeg på et kursus om ledelse, hvor min kvindelige kollega og jeg skulle op foran alle og gennemgå, hvordan vi ville handle i et givent scenarie. Efter præsentationen sagde lægen, der holdt kurset, »Far er skuffet, piger«.

Jeg prøvede at protestere ved at spørge, om vi ikke kunne tale på en anden måde. Efterfølgende skulle vi til en individuel evaluering samtale, hvor han sagde til

mig, at hvis jeg ikke kunne tåle at blive talt grimt til, så skulle jeg genoverveje, om jeg ville være læge. Så sagde han, at de kvindelige sygeplejersker ofte taler grimt til kvindelige læger. Han afsluttede samtalen med at sige, »Hvis jeg var kvindelig læge, ville jeg bare sige op nu«.

Jeg var ked af det og chokeret efter samtalen. Jeg fandt ud af, at han havde sagt det samme til den anden kvindelige læge på kurset. Der var flere af de mandlige læger på kurset, der også bemærkede hans opførsel. Vi sendte en mail til hospitalet, hvorefter vi fik at vide, at vi skulle stå frem med navn, hvis de skulle gå videre med det. Det turde vi ikke, for

han skulle godkende kurset, så der skete ingenting, og han underviser stadig. Kvindelige læger bliver omtalt på en anden måde end mandlige læger. Der er myter om, at kvindelige læger har det sværere med kvindelige sygeplejersker, fordi vi kvinder har det svært med hinanden.

Derudover har jeg fra dag ét fået at vide, at kvinder har det sværere med patienter, fordi man ikke har samme autoritet.

Så sent som for en uge siden blev jeg omtalt som hende den smukke unge kvinde nede bagved til en konference. Jeg bliver set og omtalt som et køn, selvom jeg har læst seks år på universitet og har knoklet for at nå hertil.

Maja Højgaard, 34 år, kirurg på Bispebjerg Hospital

Da jeg var færdig på studiet og kom ud i branchen som nyuddannet læge, fik jeg at vide af en kollega, at jeg kunne sidde på skødet, mens jeg ventede på at få dagsprogrammet fra ham. Det var voldsomt for mig, selvom jeg havde hørt om de lumre mænd, man skal undgå.

Grunden til, at de bad mig om at sætte mig på dem, var for at pille mig ned. Det var ikke fornemmelsen af flirt. Det føltes oplagt som en hån, fordi jeg var lavest i hierarkiet.

På et tidspunkt havde en sygeplejerske ikke fået besked fra lægerne om, at hun skulle klare en operation, og sagde derfor til dem, at det var vigtigt, at de gjorde det. Hun kom med verdens mest saglige kritik. Så sagde den vagthavende overlæge, lige da hun var på vej ud af døren: »Vi er da godt nok lidt pms i dag« og grinede.

Standardsvaret i 2017 var, at det nok var en enlig svale, selvom vi overhovedet ikke havde svært ved at skaffe historier om sexchikane og sexismen. Nu kan jeg mærke, at vores fagforening og regionerne er blevet

mere lydhør overfor, at der er et reelt problem.

Reservelæge, 29 år

Min veninde, der også er læge i dag, blev udsat for et overgreb, da vi var i praktik. Hun skulle følges med en læge på arbejdet, og de var inde i et lille lokale, hvor han gav hende nogle komplimenter om, at hun så godt ud. Hun prøvede at le det væk, og så tog han hende på brysterne. Hun bakkede væk og sagde fra.

Hun fortalte om episoden til universitetet, og de sagde, at de ville tage sig af det, og så hørte hun aldrig mere. Jeg synes, at det havde klædt den ledende overlæge på praktikstedet at kontakte hende eller sige undskyld. Og universitetet kunne måske have tilbudt hende hjælp.

Vi kunne se, at årgangen under os også skulle følge ham i praktik, så han blev ikke fyret. Den måde, det blev håndteret på, gav ikke én en fornemmelse af, at det hjælper at bede om hjælp.

Jeg håber, at underskriftindsamlingen betyder, at der kommer større konsekvenser for dem, der begår overgreb - og at de mange mænd, som ikke selv vil gøre sådan noget, vil hjælpe med at sige fra.

indland@pol.dk

Tre af kvinderne optræder anonymt, da de frygter, at historierne kan ødelægge deres karriere. Politiken er bekendt med deres identiteter.

Overlæger: De, der ikke vil rette ind, må jo ryge ud

Sexisme er ikke kun et problem for læger. Nu vil fagforeninger arbejde sammen om løsninger i sundhedsvæsenet.

LISA SEIDELIN

Der skal mere til, end at fagforeninger og arbejdsgivere anerkender, at der er et problem med sexisme i sundhedsvæsenet.

Der mangler en økonomisk prioritering ude hos foreningerne, mener talsperson Frederikke Kjerulff Madsen fra organisationen Uden Tavshedspligt:

»De skal anerkende, at det er et område, der kræver prioritering og ressourcer. Det kræver, at der er ansat folk, der ikke brænder ud, fordi de er ansat frivilligt ved siden af fuldtidsarbejde og familie. Der skal være nogle med relevant uddannelse, der har tid og får løn for at beskæftige sig med det.«

Hos Overlægeföreningen er første skridt, at ledere på landets hospitaler melder klart ud, at sexisme og magtmisbrug er uacceptabelt, for at gøre det lettere at stå frem med svære sager.

»Der er mange steder, hvor overlæger gør deres job godt, og hvor man ikke har problemer med at henvende sig til sine ledere, men der er også steder, hvor det åbenlyst ikke er sådan«, siger formand Lisbeth Lintz fra Overlægeföreningen.

Hvis problemet er, at enkelte personer ikke opfører sig ordentligt, må man bringe problemerne op for ledelsen, påpeger hun, og hvis personen ikke retter ind, kan det i sidste ende betyde en fyring.

Det kan dog være svært for mange at stå frem, fortæller Frederikke Kjerulff Madsen.

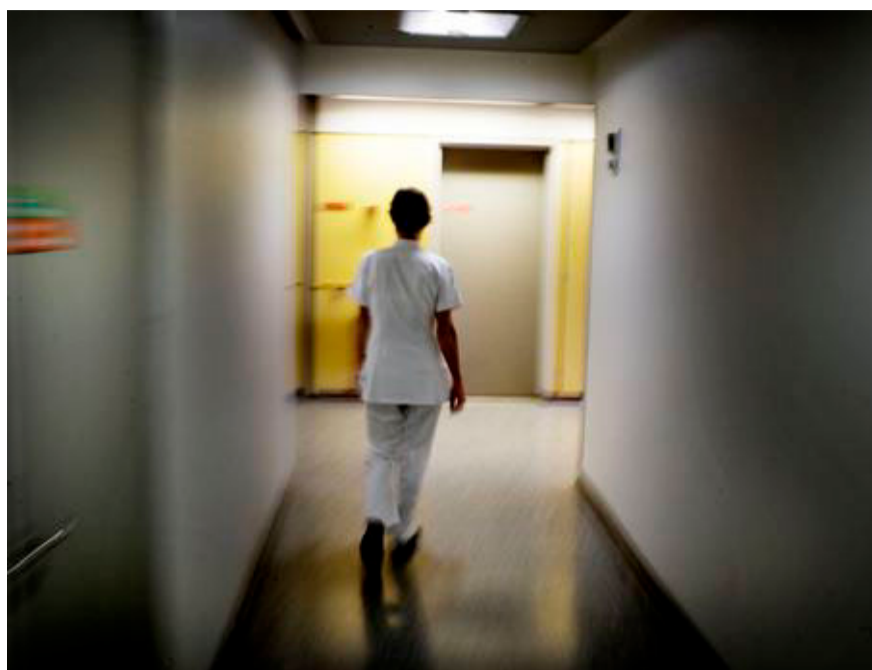
»Historierne viser en overvægt af studerende og yngre læger. De studerende falder mellem stolene, da det hverken er universitetets eller hospitalets ansvar. De nyuddannede er bange for deres næste ansættelse, hvor de typisk er ansat et år ad gangen, indtil de bliver speciallæger. Når fagforeningen ikke hører om det, er det, fordi folk ikke søger hjælp«, siger Frederikke Kjerulff Madsen.

Faggrupperne går sammen

Organisationen Uden Tavshedspligt efterlyser et tværfagligt samarbejde mod sexisme i hele sundhedsvæsenet.

Det forslag ser man positivt på hos Dansk Sygeplejeråd, Danmarks Lægesekretærer, Lægeföreningen og FOA, der repræsenterer portører og sosu'er.

»Læger og sygeplejersker har næsten de samme arbejdspladser. Det ville være op-

FORTÆLL. Flere vil gøre det lettere at fortælle om sexisme. Foto: Martin Lehmann

lagt, at vi går ind i et bredt samarbejde, siger Anni Pilgaard, der er næstformand i Dansk Sygeplejeråd.

Organisationen sætter nu en helt specifik undersøgelse om sexisme i gang.

»Er det patienter? Ledere? Er det en kendt politik på arbejdspladsen, eller står det støvet på en hylde? Hvad er kulturen med at italesætte det? Vi vil analysere, om der er nogen afdelinger, hvor der er markante problemer, og så skal vi se på, om der er personer, der ikke egner sig til at være på de arbejdspladser«, siger Anni Pilgaard.

Også Yngre Læger laver en undersøgelse af problemet og har nedsat et frivilligt udvalg, der skal komme med nye tiltag, fortæller formand Helga Schultz:

»Vi var så småt begyndt at være opmærksomme på det og sige, at vi ikke er tilfredse med linjen fra 2017. Det er klart, at Sofie Lindes kickstart giver os blod på tanden.«

lisa.seidelin@pol.dk

Meningsmåling: Arbejdspladser svigter indsatsen mod krænkelse og chikanerier

De færreste lønmodtagere ved, hvor de skal henvende sig, og hvilken hjælp de kan få, hvis de bliver udsat for krænkelse og chikane på arbejdspladsen, viser ny Megafon-måling.

MICHAEL OLSEN

ANJA SØNDERGAARD

Er der klare retningslinjer for håndtering af seksuel chikane på din arbejdsplads? Ved du egentlig, hvordan du kan få den hjælp, du behøver?

Har din arbejdsplads overhovedet defineret, hvornår der er tale om en krænkelse - og hvordan den slags i givet fald bliver stoppet og straffet?

Kan du svare nej til det meste, er du ikke den eneste.

Selv om #MeToo-bevægelsen har ramt Danmark med stormstyrke, skal man lede længe efter arbejdspladser, der håndterer sexchikane og krænkende adfærd med tydelige politikker og handlingsplaner.

Det fremgår af en ny spørgeundersøgelse, som analyseinstituttet Megafon har udarbejdet for fagforbundet Djøf. En undersøgelse, der ikke kun omfatter Djøfs egne medlemmer, men et bredt og repræsentativt udsnit af befolkningen.

»Denne undersøgelse viser jo tydeligt behovet for forbedringer, når det handler om at sikre et chikanefrit arbejdsmiljø ude på de enkelte arbejdspladser«, siger formanden for Djøf, Henning Thiesen:

»Sexisme og seksuelle krænkelse hører ikke hjemme på en arbejdsplads, og derfor har chefer og direktører et helt særligt og presserende ansvar for at sikre en kultur, hvor alle bliver respekteret, og hvor der bliver slået hårdt ned på krænkende adfærd.«

Få oplever klare retningslinjer

Konklusionerne er klare i den nye Megafon-måling:

Bare 13 procent oplever, at der er klare retningslinjer for, hvordan seksuel chikane skal håndteres på deres arbejdsplads. Kun 10 procent mener, at der er klare retningslinjer for, hvordan man straffer eller sanktionerer krænkende handlinger.

Omvendt er op mod 90 procent af danskerne overbevist om, at der ikke findes retningslinjer og sanktioner på deres arbejdspladser - eller også ved de det ikke.

På samme måde mener kun 16 procent, at der på deres arbejdsplads er klare retningslinjer for, hvem man skal henvende sig til, og hvilken hjælp man kan få, hvis man oplever krænkelse.

Kun 14 procent mener, at arbejdspladsen har en definition af krænkende handlinger.

»Undersøgelsen tegner et billede af, at det her ikke er noget, der er på dagsordenen på de danske arbejdspladser«, siger Jo Krøjer, lektor på Roskilde Universitet og leder af forskningsgruppen Organisering, etik og social bæredygtighed.

»Man har ikke ment på arbejdspladser-

Har din arbejdsplads iværksat en eller flere af følgende tiltag for at forebygge seksuel chikane?

■ Kvinder ■ Mænd

Beskrivelse af, hvilken adfærd der ønskes, og hvilken adfærd der er uacceptabel

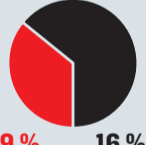
Klare retningslinjer for, hvem ansatte kan henvende sig til, samt hvordan der ydes hjælp og rådgivning, hvis de har oplevet, været vidne til eller er blevet anklaget for krænkende handlinger, herunder retningslinjer for, hvordan de ansatte skal forholde sig, hvis nærmeste leder er en del af problemet

Klare retningslinjer for konflikt håndtering

Definition af krænkende handlinger, herunder mobning og seksuel chikane

Klare retningslinjer for, hvordan seksuel chikane håndteres

Klare retningslinjer for sanktioner ved krænkende handlinger

Har du på noget tidspunkt i dit arbejdsliv selv været udsat for noget, du oplevede som seksuel chikane og/eller krænkende adfærd?

Ja, upassende/krænkende kommentarer 32%

Nej 8%

Ja, upassende/krænkende berøring 17%

Nej 5%

Ja, opfordringer til seksuelle handlinger 8%

Nej 2%

Ja, decideret seksuelt fysisk overgreb 2%

Nej 0%

Nej 60%

Ja 88%

Kilde: Megafon. Antal respondenter: 1556

Grafik: AL

ne, at det har været nødvendigt at have politik på området eller at fortælle medarbejderne om, at man har en politik på området. Det har været et område af arbejdslivet, som har været meget nedprioriteret og gjort tavst, siger Jo Krøjer.

Kvinder tier i mandefag

Og det kan en 43-årig kvinde, som optræder anonymt, og som vi her kalder for Marianne, tale med om.

Hun var i en del år ansat på et advokatkontor og havde nogle ubehagelige oplevelser.

»Til en firmafest oplevede jeg, at en partner grånsede på mine bryster. Vi dansede til discemusik, og så røgte han ved dem. Jeg var fuldstændig overrasket og gik bare væk fra dansegulvet. Jeg gjorde ikke mere ved det dengang, og det fortryder jeg heller ikke, for det havde alligevel ikke gjort en forskel«, fortæller Marianne.

Nogle år senere oplevede hun »at blive klappet i numsen med en A4-mappe«, mens hun ventede på sin kaffe ved kaffemaskinen.

»Jeg var fuldstændig paf og blev vildt overrasket over, at det faktisk skete. Det gjorde jeg heller ikke noget ved, og det har jeg det fint med, for det ville ikke have fået nogen konsekvenser alligevel, og det ville have gået ud over min karriere.«

For det er svært at finde sin rolle som kvinde i advokatbranchen, mener Marianne: Her fortsætter den mandlige dominerende kultur, så længe den tolereres.

»I medarbejderundersøgelser udelader man af samme grund at skrive om disse hændelser. Det er også derfor, jeg ønsker at være anonym. For ikke at ødelægge mine fremtidsmuligheder.«

»Man tier bare som kvinde uden at tænke over, hvor absurd det er«, siger Marianne, der nu arbejder uden for advokatbranchen.

Og det er netop manglen på konsekvens, der er baggrunden for, at mange kvinder lever med krænkelserne, vurderer professor på Copenhagen Business School CBS Sara Louise Muhr, der forsker i kønsmæssig balance og for nylig udgav bogen 'Ledelse af køn'.

»Når der ikke er retningslinjer hverken for adfærd, kultur, håndtering eller konsekvenser, så er der bare ikke mange, der kommer ud med det, de oplever. Og så er der et kæmpe mørketal«, siger Sara Louise Muhr, der ikke er overrasket over resultatet af den nye Megafon-måling.

Gemt adfærd bliver synlig

Når der ikke er mere fokus på krænkelse og chikanerier ude på arbejdspladserne, er det blandt andet, fordi vi »lever på en myte om lighed, som gør, at det er blevet ekstra svært for os at få øje på krænkende adfærd«, siger Sara Louise Muhr.

»Efter at folk har fået øjnene op for, at det, de har været udsat for, faktisk ikke er okay, stiger tallene for, hvor mange der udmelder deres oplevelser. En ellers gemt adfærd er nu blevet synlig«, siger Sara Louise Muhr.

Djøf har udarbejdet en vejledning, der tydeligt fortæller medarbejderne, hvem de kan henvende sig til, hvis de oplever krænkelse eller ser kolleger, der bliver chikaneret.

Ansatte, der er bange for at stå frem, kan anmelde krænkelse og chikanerier via en whistleblowerordning, som forbundet driver i et samarbejde med et advokatfirma for at sikre den fulde anonymitet.

michael.olsen@pol.dk
anja.sondergaard@pol.dk

FREDAG - LØRDAG - SØNDAG

Shop AMOK

SPAR OP TIL 40%

SPAR 40%

PÅ EL-ARTIKLER FRA
COOK & BAKER

SPAR 25%

PÅ EL-ARTIKLER FRA
RIG TIG

SPAR 25%

PÅ EL-ARTIKLER FRA
BaByliss

SPAR 25%

PÅ EL-ARTIKLER FRA
BRAUN

SPAR 20%

PÅ EL-ARTIKLER FRA
smeg

SPAR 15%

PÅ EL-ARTIKLER FRA
KitchenAid®

IMERCO **IMERCO HOME**

Tilbudene gælder fra fredag den 2. oktober til og med den 4. oktober 2020. Priserne er inkl. 25% moms. Der tages forbehold for pris- og afgiftsændringer, trykfejl, manglende leverancer samt udsolgte varer. *Gælder IKKE i forvejen nedsatte varer, 2. sorteringsvarer og bestillingsvarer.